

Slutrapport for kampagnen Marked og festival 2024

INDLEDNING

Baggrunden for kampagnen:

På markeder, festivaler, byfester, julemarkeder mv. er der ofte et udvalg af madboder, der tilbyder mad og drikke. Madboder skal som udgangspunkt være registrerede hos Fødevarestyrelsen, dog skal madboder, der driver fødevarevirksomhed under bagatelgrænsen, ikke registreres.

Registrerede boder skal overholde hele fødevarelovgivningen, mens uregistrerede boder, dvs. fødevarevirksomheder under bagatelgrænsen, skal overholde reglerne i fødevareforordningen.

Uregistrerede fødevarevirksomheder er dermed ikke omfattet af de specifikke krav til indretning og drift, men virksomhederne er ansvarlige for den mad, der fremstilles, sælges eller gives til andre. Det betyder bl.a., at maden ikke må kunne gøre folk syge. Fødevarestyrelsen fører ikke basiskontrol i virksomheder under bagatelgrænsen, men virksomhederne kan blive kontrolleret i forbindelse med en kampagnekontrol eller anmeldelser.

Fødevarestyrelsen gennemførte i 2022 en tilsvarende marked- og festivalkampagne, som vil bruges som sammenligningsgrundlag for denne kampagne.

Kampagnen bidrager til at sikre, at fødevarevirksomhederne ved lejlighedsvis arrangementer, som markeder og festivaler, overholder reglerne på området samt at afdække behovet for yderligere vejledning.

Formål:

Formålet med kampagnen er, at:

- Kontrollere om virksomhederne over bagatelgrænsen er registreret korrekt hos Fødevarestyrelsen
- Kontrollere om registrerede virksomheder overholder fødevarelovgivningen herunder relevante hygiejneregler, adgang til toiletter, tilstrækkelige håndvaskefaciliteter, personlig hygiejne, skadedyrssikring, opbevaringstemperatur og køl/varmholdelse.
- Kontrollere om virksomheder under bagatelgrænsen overholder relevante regler i fødevarelovgivningen.
- Kontrollere, at der er sporbarhed på fødevarerne.

Desuden vejledes virksomhederne om relevante fødevareregler.

KONKLUSION

Der er i kampagnen udført i alt 450 kontrolbesøg. Overordnet set har de fleste virksomheder overholdt reglerne, da den samlede regelefterlevelse er på 89,3%. Sanktioner blev pålagt i 10,7% af kontrolbesøgene. Disse sanktioner fordeler sig således: 4,7% indskærper, 5,6% forbud og 0,4% bødeforlæg.

Korrekt registrering af virksomheder over bagatelgrænsen

Resultaterne viser, at næsten alle virksomheder over bagatelgrænsen er korrekt registreret hos Fødevarestyrelsen. Hele 99,8% af boderne var korrekt registrerede eller korrekt ikke-registrerede.

Regelefterlevelse i registrerede virksomheder

For de registrerede virksomheder var regelefterlevelsen 79%. Sanktionerne blev hovedsageligt givet på følgende områder:

- 41% på lovgivningen om håndtering af fødevarer, 30% på egenkontrol og 14% på mærkning og information

Regelefterlevelse i virksomheder under bagatelgrænsen

Virksomheder under bagatelgrænsen havde en regelefterlevelse på 94%. Sanktionerne i disse virksomheder fordelte sig således:

- 94,7% på håndtering af fødevarer og 5,7% på mærkning og information

Virksomhederne havde godt styr på sporbarheden på fødevarerne.

De fleste virksomheder har styr på sporbarheden. Der blev kun sanktioneret for manglende sporbarhed i 2% af de kontrollerede virksomheder.

Samlet vurdering og konklusion

Den overordnede regelefterlevelse i kampagnen er tilfredsstillende, og resultaterne stemmer godt overens med de fundne resultater fra 2022-kampagnen. De fleste virksomheder har styr på registreringer, sporbarhed og hygiejne. Der er dog fortsat behov for forbedring, især på områder som håndvaskfaciliteter og opbevaringstemperatur. Desuden er der stadig udfordringer inden for egenkontrol, hvor størstedelen af sanktionerne blev givet på manglende risikoanalyse.

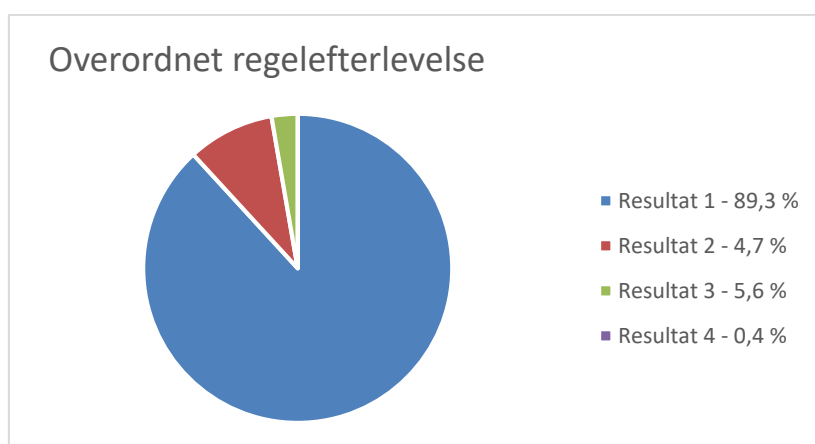
Sammenlignes erfaringerne fra kampagnerne i 2022 og 2024 kan vi se en vedvarende tendens, hvor håndtering af egenkontrol fortsat er et udfordrende kontrolområde. Dette skyldes både de mange forskellige registreringsmuligheder og kompleksiteten ved at fastlægge, hvilken lovgivning virksomhederne skal kontrolleres efter.

For at forbedre efterlevelsen yderligere bør Fødevarestyrelsen fremadrettet gøre informationen for virksomhederne mere tilgængelig på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Dette vil kunne hjælpe virksomhederne med at forstå og efterleve de gældende krav og regler mere effektivt.

RESULTATER

I perioden 1. april 2024 til 31. december 2024 udførte Fødevarestyrelsen 450 kontrolbesøg i fødevarevirksomheder på markeder og festivaler. Kontrollerne blev udført som uanmeldte kontrolbesøg i både registrerede og uregistrerede fødevarevirksomheder fordelt over hele landet.

Den samlede regelefterlevelse var på 89,3%. Der er sanktioneret i 10,7% af kontrolbesøgene, herunder er der givet indskærpelser i 4,7%, givet forbud i 5,6% og bødeforlæg i 0,4% af kontrolbesøgene.

*Figur 1 Overblik over den samlede regelefterlevelse i kontrolkampagnen.
Resultat 1: Ingen anmærkninger. Resultat 2: Indskærpelse. Resultat 3: Påbud, forbud eller tvangsbøder.
Resultat 4: Bødeforlæg, politianmeldelse, karantæne, autorisation eller registrering frataget.*

I 2022 udførte Fødevarestyrelsen også en marked- og festivalkampagne, hvor der blev udført 401 kontrolbesøg. I 2022 var den samlede regelefterlevelse på 91,8%. Der er dermed sket et lille fald i regelefterlevelsen fra sidste kampagne.

35% af de kontrollerede virksomheder var registrerede mens 65% var under bagatelgrænsen. I 2022 var det 40% registrerede fødevarevirksomheder, hvorved de registrerede fødevarevirksomheder udgjorde en lidt større procentandel. Siden kontrolkampagnen i 2022 er der sket en ændring af bagatelgrænsen for fødevarevirksomheder ved lejlighedsvis arrangementer, idet der ikke længere gælder en

begrænsning på 10 årlige arrangementer fordelt på i alt ca. 30 dage, men alene en begrænsning på i alt ca. 30 dage. Det kan forklare, at der var færre virksomheder under bagatelgrænsen i 2022.

Kontrol af om virksomhederne over bagatelgrænsen er registreret korrekt hos Fødevarestyrelsen

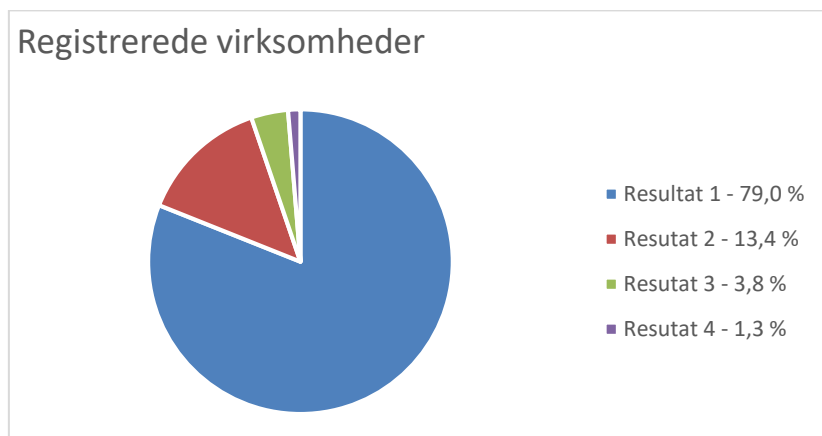
Ud af 450 kontrolbesøg var der kun en enkelt bod, der ikke var korrekt registreret. Det svarer til, at hele 99,8% af boderne korrekt registreret. Boden fik en indskærpelse på grund af manglende importregistrering.

Virksomhederne over bagatelgrænsen har dermed rigtig godt styr på at have den rigtige registrering hos Fødevarestyrelsen, og virksomhederne under bagatelgrænsen har ikke fejlagtigt registreret sig.

I kampagnen fra 2022 var der 8 ud af 401 boder, der ikke havde styr på registreringen, hvilket svarer til, at 98% af boderne var korrekt registrerede. Det kan hænge sammen med ændringen af bagatelgrænsen for lejlighedsvis arrangementer, hvor begrænsningen på 10 årlige arrangementer ikke længere gælder. Derfor kan der være færre virksomheder, som skal registreres, og dermed samtidig flere, som er korrekt ikke-registrerede.

Regelefterlevelse i registrerede fødevarevirksomheder

I de registrerede virksomheder var der en regelefterlevelse på 79%. Der er således sanktioneret i 21% af de kontrollerede virksomheder. I figur 2 ses regelefterlevelsen og fordelingen af sanktioner. Der er i alt givet 48 indskærpelser, 6 påbud eller forbud og 2 bødeforlæg.

Figur 2 Overblik over regelefterlevelsen i de registrerede fødevarevirksomheder (se data i bilag 1).
Resultat 1: Ingen anmærkninger. Resultat 2: Indskærpelse. Resultat 3: Påbud, forbud eller tvangsbøder.
Resultat 4: Bødeforlæg, politianmeldelse, karantæne, autorisation eller registrering frataget.

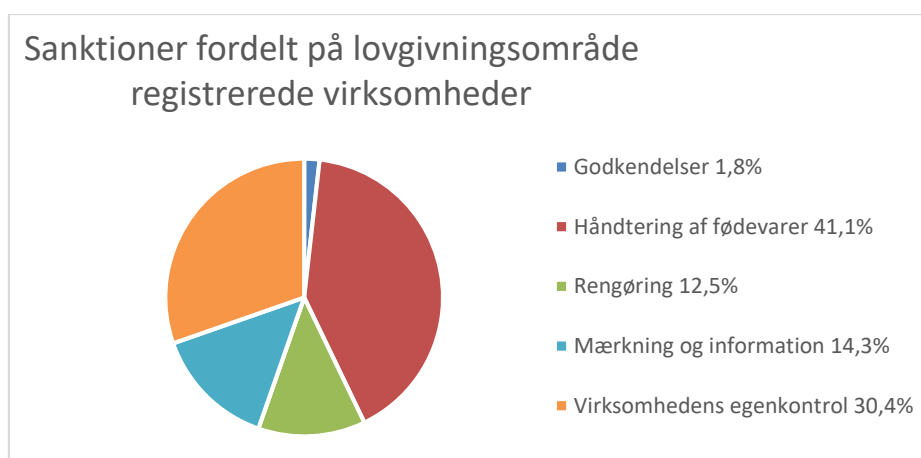
Lovgivningsområder

I figur 3 ses fordelingen af, hvilke lovgivningsområder, der er sanktioneret på.

Det lovgivningsområde, hvor der er givet flest sanktioner er 'Håndtering af fødevarer'. 41% af sanktionerne er givet på dette område, som hovedsagligt er givet på manglende håndvask faciliteter og for høj opbevaringstemperatur.

30% af sanktionerne er givet på lovgivningsområdet 'Egenkontrol'. Her er størstedelen givet på manglende risikoanalyse.

Sidst er 14% af sanktionerne givet på lovgivningsområdet 'Mærkning og information'. Samtlige af disse sanktioner omhandler manglende sporbarhed.

Figur 3 Overblik over sanktioner fordelt på lovgivningsområder i registrerede virksomheder (se data i bilag 1).

Brancher

De registrerede fødevarevirksomheder, der blev kontrolleret under kampagnen, var fordelt på 16 forskellige brancher. 75% af kontrolbesøgene er imidlertid foretaget i virksomheder i branchen "Serveringsvirksomhed - Restauranter m.v.". Her er udført 117 kontrolbesøg ud af de i alt 157 besøg hos registrerede fødevarevirksomheder.

Branchen "Serveringsvirksomhed – Restauranter" havde en bedre regelefterlevelse i kampagnen end samlet set over branchen i hele 2024 – 0,7 % bedre.

Bagatelagtige forhold

I 22% af de registrerede virksomheder er der konstateret bagatelagtige forhold.

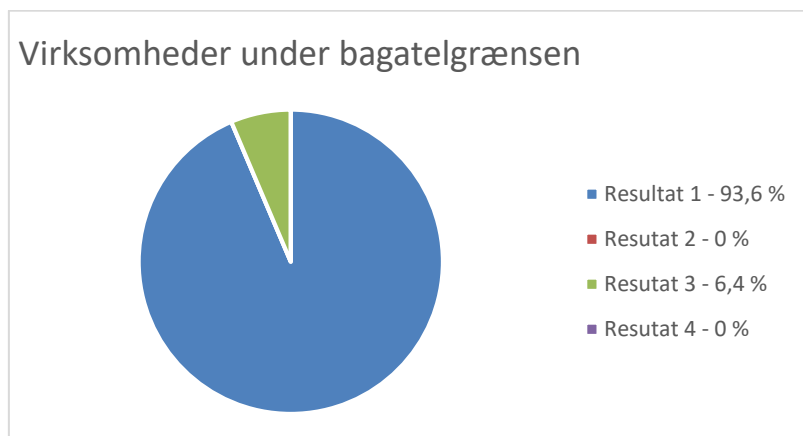
I kampagnen fra 2022 fik 36% af de registrerede virksomheder konstateret bagatelagtige forhold. Antallet er dermed faldet, men ligger fortsat højt.

Størstedelen af de bagatelagtige forhold er givet på lovgivningsområdet 'Håndtering af fødevarer' og 'Egenkontrol'. Det viser, at der stadig er et behov for kontrol og vejledning i boder, der har fødevareaktiviteter på markeder og festivaler.

Regelefterlevelse i virksomheder under bagatelgrænsen

65% af de kontrollerede virksomheder var virksomheder under bagatelgrænsen.

I virksomhederne under bagatelgrænsen var en regelefterlevelse på 94%, og der er dermed givet sanktioner i 6% af virksomhederne.

Figur 4 Overblik over regelefterlevelsen i virksomheder under bagatelgrænsen (se data i bilag 1).
Resultat 1: Ingen anmærkninger. Resultat 2: Indskærpelse. Resultat 3: Påbud, forbud eller tvangsbøder.
Resultat 4: Bødeforlæg, politianmeldelse, karantæne, autorisation eller registrering frataget.

At regelefterlevelsen er højere for virksomhederne under bagatelgrænsen hænger sammen med, at de registrerede boder er underlagt hele fødevarelovgivningen, imens uregistrerede boder kun er underlagt fødevareforordningen. Når man skal vurdere, hvorvidt hygiejnen er tilstrækkelig i en uregistreret virksomhed, så skal man vurdere, om det pågældende forhold f.eks. er medvirkende til, at en fødevarer bliver farlig i henhold til artikel 14 i fødevareforordningen. I en registreret virksomhed vil man derimod vurdere rengøringen i henhold til hygiejneforordningen. Der er således stadig krav til hygiejnen i en uregistreret virksomhed, hvor vurderingen er ens, men baseres på andre parametre, herunder f.eks. hvorvidt forholdet er medvirkende til at gøre fødevarer farlig. Det betyder, at det ikke er muligt at sammenligne de indsamlede data mellem de to typer af boder, hhv. registrerede og uregistrerede.

Lovgivningsområder

Som det ses i figur 5, er 94,7% af sanktionerne i virksomhederne under bagatelgrænsen givet på lovgivningsområdet 'Håndtering af fødevarer'.

Der er givet 19 forbud i de uregistrerede virksomheder, hvoraf 18 af dem vedrører 'Håndtering af hygiejne', og det sidste omhandler 'Mærkning og information'.

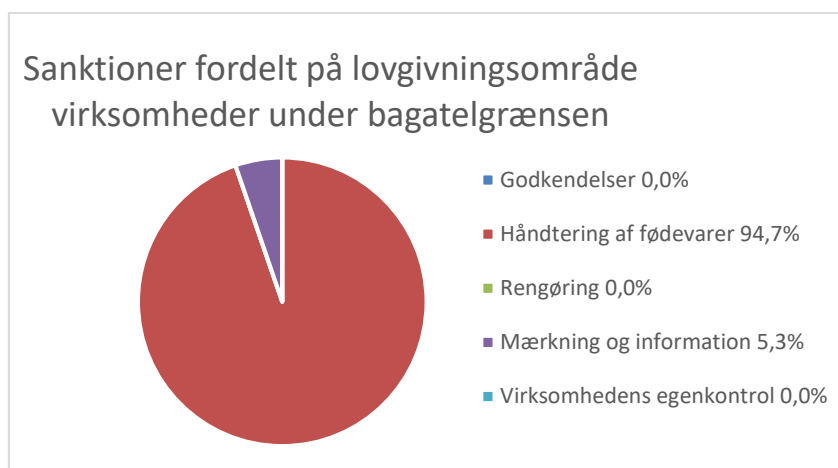
Der blev konstateret 8 tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelige håndvaskfaciliteter til at opretholde en hygiejne, der kunne forhindre, at fødevarer blev farlige.

Desuden blev der fundet 4 tilfælde med manglende rengøring i så alvorlig grad, at fødevarer kunne vurderes som farlige.

Der blev også identificeret 4 tilfælde, hvor fødevarer var opbevaret under forhold, der gjorde dem farlige.

Endelig blev der konstateret 2 tilfælde, hvor fødevarer var kontamineret i en sådan grad, at de blev vurderet som farlige.

Alle forhold blev fulgt op på enten under kontrolbesøget eller mens Fødevarestyrelsen var til stede under arrangementet.

Figur 5 Overblik over sanktioner fordelt på lovgivningsområder i virksomheder under bagatelgrænsen (se data i bilag 1).

Resultat 1: Ingen anmærkninger. Resultat 2: Indskærpelse. Resultat 3: Påbud, forbud eller tvangsbøder.

Resultat 4: Bødeforlæg, politianmeldelse, karantæne, autorisation eller registrering frataget.

Kontrol af sporbarhed på fødevarerne

De fleste madboder havde styr på sporbarheden. Der er i alt givet 9 sanktioner for manglende sporbarhed, heraf 5 indskærpelser og 4 påbud. I 98 % af de kontrollerede virksomheder var der dermed styr på sporbarheden.

Det er en forbedring fra kontrolkampagnen i 2022, hvor der blev givet 13 sanktioner.

Opsamling:

Resultaterne af kontrolkampagnen viser, at stort set alle boderne er korrekt registrerede eller korrekt ikke-registreret hos Fødevarestyrelsen.

De fleste virksomheder har styr på sporbarheden. De fleste har også styr på hygiejnen, men der er stadig plads til forbedring.

Registrerede boder er underlagt hele fødevarelovgivningen, imens uregistrerede boder kun er underlagt fødevareforordningen. De 293 kontrolbesøg, som er udført i virksomheder under bagatelgrænsen, kan altså ikke direkte sammenlignes med de 157 kontrolbesøg, der er udført i registrerede virksomheder.

METODE

Kampagnen er forløbet fra den 01-04-2024 til og med 31-12-2024. Målet var at kontrollere 450 fødevarevirksomheder på markeder og festivaler. Der blev udført det ønskede antal kontrolbesøg på 450 kontroller. Kontrollen var målrettet de steder, hvor der ikke så ofte kommer fødevarekontrol, og der var fokus på serveringsvirksomheder, der tilbereder letfordærlige fødevarer.

Fødevarestyrelsen udførte som udgangspunkt kontrollen uanmeldt. Kontrollen kunne gennemføres af én, to eller flere tilsynsførende, og den tilsynsførende på stedet udvalgte selv, hvilke boder der var relevante for kontrol. Det er afgørende for en vellykket kontrol, at virksomhederne kontrolleres, imens de er i gang med deres fødevareaktiviteter, og ikke før eller under opstart. Derfor blev virksomhederne også udvalgt efter, at der skulle være i fuld gang i fødevareaktiviteterne i boden.

På kontrolstedet vidste den tilsynsførende derfor på forhånd ikke, om der var tale om en registreret bod eller en bod under bagatelgrænsen.

Delmål 1: Kontrol af om virksomhederne over bagatelgrænsen er registreret korrekt hos Fødevarestyrelsen

Kontrolkampagnen omfatter både fødevarevirksomheder over og under bagatelgrænsen. Fødevarestyrelsens tilsynsførende spurgte derfor til bodens registrering som det første på kontrolbesøget.

Fødevarevirksomheder over bagatelgrænsen skal registreres hos Fødevarestyrelsen, hvorimod fødevarevirksomheder under bagatelgrænsen ikke skal registreres.

For de registrerede virksomheder kontrollerer Fødevarestyrelsens tilsynsførende desuden, om der er overensstemmelse mellem virksomhedens aktiviteter og deres registrering. Der kan f.eks. være foretaget væsentlige ændringer i deres aktiviteter af betydning for fødevaresikkerheden og kontrolbehovet, hvor virksomheden ikke har været opmærksomme på at meddele Fødevarestyrelsen om ændringerne.

Delmål 2: Regelefterlevelse i registrerede fødevarevirksomheder

Virksomhederne skal overholde hele fødevarelovgivningen.

De registrerede fødevarevirksomheder er kontrolleret i følgende lovgivningsområder:

- Håndtering af fødevarer
- Rengøring
- Egenkontrol
- Mærkning og information
- Godkendelser

Delmål 3: Regelefterlevelse i virksomheder under bagatelgrænsen

Virksomheder under bagatelgrænsen skal overholde reglerne i fødevarelovgivningen, på nær hygiejneforordningen, hygiejneforordningen for animalske fødevarer, fødevareinformationsforordningen, mærkningsbekendtgørelsen og hygiejnebekendtgørelsen.

Fødevarevirksomhederne under bagatelgrænsen er kontrolleret i følgende lovgivningsområder:

- Håndtering af fødevarer
- Mærkning og information
- Godkendelser m.v.

Delmål 4: Kontrol af sporbarhed på fødevarerne

Både fødevarevirksomheder over og under bagatelgrænsen skal være i stand til at fremvise sporbarhedsdokumentation på deres fødevarer.

Under kontrolbesøgene har Fødevarestyrelsens tilsynsførende kontrolleret, at der er sporbarhed på fødevarerne. Der blev udvalgt 2-3 varer, som virksomheden skulle dokumentere sporbarhed på.

Bilag 1 – Dataudtræk på sanktioner fordelt på lovgivningsområder

Sanktioner fordelt på lovgivningsområde – Samlet regelefterlevelse

Lovgivningsområde samlet	Antal Res 1	Antal Res 2	Antal Res 3	Antal Res 4	% Res 1	% Res 2	%Res 3	% Res 4
Godkendelser m.v.	445	1	0	0	99,8	0,2	0,0	0,0
Hygiejne: Håndtering af fødevarer	455	18	21	2	91,7	3,6	4,2	0,4
Hygiejne: Rengøring	179	7	0	0	96,2	3,8	0,0	0,0
Hygiejne: Vedligeholdelse	1	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0
Mærkning og information	447	5	4	0	98,0	1,1	0,9	0,0
Virksomhedens egenkontrol	132	17	0	0	88,6	11,4	0,0	0,0
	1659	48	25	2	95,7	2,8	1,4	0,1

Sanktioner fordelt på lovgivningsområde – Registrerede virksomheder

Lovgivningsområde registreret virksomheder	Antal Res 1	Antal Res 2	Antal Res 3	Antal Res 4	% Res 1	% Res 2	%Res 3	% Res 4
Godkendelser m.v.	153	1	0	0	99,4	0,6	0,0	0,0
Hygiejne: Håndtering af fødevarer	147	18	3	2	86,5	10,6	1,8	1,2
Hygiejne: Rengøring	133	7	0	0	95,0	5,0	0,0	0,0
Hygiejne: Vedligeholdelse	1	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0
Mærkning og information	150	5	3	0	94,9	3,2	1,9	0,0
Virksomhedens egenkontrol	117	17	0	0	87,3	12,7	0,0	0,0
	701	48	6	2	92,6	6,3	0,8	0,3

Sanktioner fordelt på lovgivningsområde – Virksomheder under bagatelgrænsen

Lovgivningsområde virksomheder under bagatelgrænsen	Antal Res 1	Antal Res 2	Antal Res 3	Antal Res 4	% Res 1	% Res 2	%Res 3	% Res 4
Godkendelser m.v.	292	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0
Hygiejne: Håndtering af fødevarer	308	0	18	0	94,5	0,0	5,5	0,0
Hygiejne: Rengøring	46	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0
Mærkning og information	297	0	1	0	99,7	0,0	0,3	0,0
Virksomhedens egenkontrol	15	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0
	958	0	19	0	98,1	0,0	1,9	0,0